

Titulní strana

A T F - All Ten Fingers

Psaní na klávesnici počítače všemi deseti prsty

Windows 95/98/ME/NT/2000/XP
verze 6.5

firma SWX
Na Pláni 46
150 00 Praha 5
Česká republika

www.swx.cz

email: atf@swx.cz

Didaktický cíl

Výukový systém ATF umožňuje splnit učební cíle předmětu *Písemná a elektronická komunikace* – naučit studenty během jednoho školního roku **ovládnout celou klávesnici všemi deseti prsty**. Program je vhodný jak pro jednotlivce, kteří se s ním sami naučí psát všemi deseti, tak pro výuku na školách. Uspodňuje výuku vyučujícím a umožňuje úplnou kontrolu studentů s možností individuálního přístupu ke každému z nich. Studenti se naučí psát podle tištěné předlohy, podle obrazovky i podle diktátu.

Cílem výuky je naučit se psát přesně a rychle na klávesnici počítačem způsobem, který používají současné počítačové editory. Program odpovídá zejména počítačovému editoru *Microsoft Word*, který je nejvíce používaným editorem. Kromě základního výcviku pomáhá program získávat zručnost vkládat údaje do počítače podle obrazovky, vytištěné předlohy nebo podle diktátu. Použité prostředky jsou založeny na dlouholetých znalostech získaných při výuce psaní na psacím stroji.

Program ATF respektuje metodiku Ministerstva školství a je v souladu s pravidly INTERSTENO. Je již deset let používán, k plné spokojenosti studentů i vyučujících, na tisících škol v České republice a další licence vlastní jiné instituce a individuální uživatelé. Po dobu více než desetiletého vývoje a postupného zdokonalování byla vytvořena současná verze programu, kterou lze použít pro všechny verze operačního systému Windows.

Licenční podmínky

Výukový systém ATF pro psaní na klávesnici počítače všemi deseti je majetkem firmy SWX a je chráněn zákony České republiky.

Předmětem prodeje je výhradně licence na použití programového díla - programu. Uživatel se stává majitelem licence dnem zakoupení.

Zakoupením jednouživatelské licence systému ATF získává uživatel právo na jeho instalaci a použití na jednom počítači. Školní multilicence nebo síťová licence je určena pro všechny počítače školy vlastníci licenci.

Uživatel je srozuměn se skutečností, že každá instalační distribuce programu ATF na disketě nebo na CD je opatřena jednoznačným identifikačním sériovým číslem viditelným po spuštění programu.

Uživatel se zavazuje používat systém ATF tak, aby nedošlo k porušení či ohrožení autorských práv výrobce.

Uživatel smí pořizovat archivní kopie programu a instalačních disket pouze pro potřeby archivace a vytvoření záložních kopií.

Uživatel nesmí poskytnout systém ATF třetí straně bezplatně ani za úplatu.

Uživatel nesmí používat systém ATF tak, aby z něj měla prospěch třetí strana, a to ani bezplatně ani za úplatu.

Uživatel nesmí provádět žádné změny do systému ATF ani do doprovodných souborů vyjma takových změn, které jsou prováděny obslužnými programy dodanými s instalací systému ATF.

Copyright © 1993-2003 SWX
Všechna práva vyhrazena.

Typy licencí

Síťová licence	dvacet uživatelů
Multilicence	dvacet počítačů
Jednouzivatelská licence	jeden počítač
Studentská licence	jeden počítač

Pro multilicenci je nutné program nainstalovat na každý počítač samostatně. Síťová licence umožňuje spouštění programu ze sdíleného adresáře na síťovém **servru** s možností konfigurace adresářů centrálně pro všechny počítače v síti pomocí souboru ve sdíleném adresáři.

Pro školy je multilicence a síťová licence dodávána jako **školní multilicence a školní síťová licence** s právem používat program **na všech počítačích školy** a zahrnuje též licenci pro učitele, který s titulem pracuje doma při přípravě na vyučování.

Studentská licence programu je běžnou plnou verzí programu ATF dodávaného na CD-ROM nebo na disketě. Oproti běžné verzi ji lze při hromadných odběrech zakoupit za cenu výrazně sníženou. Zavedením studentské licence reagujeme na požadavky škol na to, aby jejich žáci, studenti i pedagogové mohli používat program ATF pro výuku všemi deseti i doma na svých počítačích.

Podmínky odběru:

- ☐ Student, žák či pedagog může zakoupit studentskou licenci programu ATF pouze prostřednictvím školy.
- ☐ Škola, která objednává program ATF za cenu studentské licence, musí vlastnit multilicenci nebo síťovou licenci programu.
- ☐ Koncovým vlastníkem studentské licence programu ATF může být pouze student, žák či pedagog školy. Tito jsou zároveň odpovědní za nešíření programu.

Učebnice

Program byl vytvořen ve spolupráci s autorkou úspěšné učebnice *Technika administrativy*, která se používá na českých školách více než deset let. První verze programu ATF vznikla podle této učebnice pod OS DOS v roce 1992 a nové verze programu byly vždy v souladu s posledním vydáním. Poslední upravené vydání vychází pod názvem *Písemná a elektronická komunikace* v nakladatelství Fortuna a odpovídá verzi ATF 6.

Z důvodu autorských práv obsahoval program ATF jiné texty než v učebnici i když postup a metodika byly zachovány. Od verze 6 obsahuje program ATF novou podstatnou funkci - *opis z předlohy nebo diktát*. Abychom umožnili též *opis či diktát* z textů v učebnici došlo po autorské dohodě k výměně textů v programu za texty z učebnice. To znamená, že od verze ATF 6.5 se texty v učebnici pro podleky slova, vity a text shodují. Je tudíž možné použít učebnici zejména pro opis textů. Při opisu z učebnice je nutné vypnout generování slov a vit v menu parametry.

Spolu s některým počítačovým **editorem** (např. MS Word) tvoří **program a učebnice** trojici prostředků, které jsou plně postačující pro výuku předmětu *Písemná a elektronická komunikace*.

Kontextová nápověda

Vedle tohoto manuálu obsahuje program i kontextovou nápovědu, která popisuje program podle příslušného kontextu. Stisknutím **F1** vyvoláme příslušný vysvětlující text aktivního okna, dialogu, položky v menu nebo tlačítka v nástrojovém panelu.

Kontextovou nápovědu můžeme též vyvolat tím, že přejdeme nejprve do módu kontextové nápovědy a pak teprve klikneme na příslušný objekt programu, který chceme vysvětlit.

Přechod do módu kontextové nápovědy lze pomocí tlačítka na panelu nástrojů nebo pomocí klávesové zkratky **SHIFT+F1**. Kurzor se změní v šipku s otazníkem a při kliknutí na libovolnou položku v menu se zobrazí kontextová nápověda.

Klávesové zkratky:

SHIFT+F1 = Přechod do módu kontextové nápovědy

F1 = Vyvolání kontextové nápovědy

Poděkování

Děkujeme všem, kteří nám za více než deset let existence programu zaslali dotazy, připomínky nebo náměty. Āadu z nich jsme využily při vytváření nových verzí. Zároveň se těšíme na Vaše další dotazy, připomínky a náměty. Mail nám můžete též poslat prostřednictvím formuláře na našich internetových stránkách.

firma SWX
Na Pláni 46
150 00 Praha 5

atf@swx

www.swx.cz

Na co se zaměřit

Program je po instalaci nastaven tak, že **pro jednotlivce** není nutná žádná úprava. Archivace je vypnuta a soubor pro profil se uloží do instalačního adresáře. Ostatní parametry programu jsou nastaveny podle metodického doporučení.

Jiná situace je použití programu **pro školy**, kde se předpokládají zásahy učitele během výuky a možnost kontroly výsledků. Je proto nutné vedle **instalace** provést **nastavení adresářů** a rozmyslet si předem nastavení, která musí provést studenti během první hodiny po přihlášení do programu.

Volba klávesnice - Přihlášení do programu je vázáno na typ klávesnice.

Volba jména - Každý student volí jméno, které bude používat během výuky.

Nastavení parametrů - provést poáteční nastavení režimu psaní, vyhodnocení a archivace.

Na počátku je důležité si též uvědomit rozsah lekcí v programu a počet hodin, který máme stanovený pro výuku a zvolit tempo postupu při výuce. Postup v programu není vázán na probrání všech předchozích snímků ani na dosažení určité rychlosti či přesnosti, což umožňuje probrání všech lekcí i u slabších studentů. Rychlost postupu tedy záleží zejména na učiteli. Zpomalit výuku je vždy možné vložením volných textů.

Instalace

Program ATF je šířen na CD ROMu nebo na disketách v komprimovaném tvaru a musí být instalován.

Instalace z CD:

- Vložte CD do příslušné mechaniky
- Instalace programu je automaticky spuštěna po založení CD do mechaniky. Pokud není zapnut autorun je nutné spustit **AtfSetup** z kořenového adresáře CD.
- Po nastartování instalačního programu postupujte podle instrukcí.

Instalace z diskety:

- Vložte disketu do příslušné mechaniky
- V menu start vyberte Spustit a do příkazové řádky zadejte **A:AtfSetup**
- Po nastartování instalačního programu postupujte podle instrukcí.

Instalace automaticky nabízí instalaci adresář *program files\All Ten Fingers*. Ve zvoleném instalačním adresáři jsou automaticky vytvořeny dva podadresáře – ATF a BackUP. Do podadresáře ATF jsou rozbaleny soubory instalované verze. V případě, že instalovaný soubor již existuje může být provedena záloha existujících souborů (volí uživatel, který instaluje) do podadresáře BackUP. Při odinstalaci se tyto zálohované soubory vrátí zpět na původní místo.

Odinstalace programu se provádí standardním způsobem z ovládacího panelu.

Poznámka: Program ATF má vlastní obsluhu klávesnice založenou na rozložení klávesnice anglické. Z toho důvodu program při spuštění přepíná na jazyk "EN" a to i v případě výuky na české či německé klávesnici. Není proto nutné instalovat v systému příslušný jazyk a nastavovat rozložení klávesnic (qwertz, qwerty). Není ani nutné při přechodu na jinou klávesnici příslušný jazyk nastavovat tak jako ve Wordu. Je však nutné v systému ponechat klávesnici anglickou.

Soubory používané během výuky

Program ATF zapisuje nebo ète nìkteré potøebné informace ze souborù uložených na disku poèítaèe. Umístìní tìchto souborù je nastavitelné a je rozumné provést toto nastavení pøed zahájením výuky.

Bìhem výuky vznikají tøi typy souborù:

- ▣ **Profily** – obsahují informace o nastaveném prostředí a nejlepší výsledky u každého snímku (binární soubor, který nelze prohlížet textovým editorem). Každý student má svůj profil.
- ▣ **Archivy** – archivaèní textový soubor urèený k prohlížení v textovém editoru. Každý student má jeden soubor. Soubor obsahuje napsané texty vèetnì vyhodnocení. Samostatné soubory archivující jednotlivé snímky, jestliže zvolíme uložení snímku do souboru.
- ▣ **Texty** – textové soubory, které lze psát jako jeden snímek. Jde o volné textové soubory pøipravené uèitelem nebo dodané texty.

Pro vìtší pøehlednost lze pro tyto tøi typy souborù nastavit po instalaci adresáøe, kde se soubory ukládají. Doporuèujeme založit nový adresáø èi adresáøe (napø. atf/profily, atf/archivy, atf/texty) a provést nastavení adresáøù ihned po instalaci programu. Nové adresáøe je nutné založit pomocí prostøedkù OS Windows.

Adresáøe lze nastavit z programu **na klientu** (resp. na jednotlivém poèítaèi). Toto nastavení adresáøù je však individuální pro každý poèítaè. Pro usnadnìní práce uèitele pøi vkládání vlastních textù nebo pøi prohlížení archivaèních souborù je však rozumné nastavit adresáøe na stejné místo síťového disku servru. To můžeme provést na všech poèítaèích v síti jednotlivì nebo pro usnadnìní tohoto nastavení obsahuje síťová verze programu též možnost nastavit adresáøe centrálnì pomocí konfiguraèního textového souboru **na servru**.

Poznámka: Pokud adresáøe nenastavíte, pak profily a archivy vznikají na zvoleném instalaèním adresáøi a textový adresáø je nastaven na adresáøi "<instalaèní adresáø>/Texty". Na tomto adresáøi naleznete po instalaci dodávané volné texty. Pokud chcete tyto texty používat i po zmìnì adresáøe textù, doporuèujeme texty do nového adresáøe zkopírovat.

Nastavení adresáře na klientu nebo na samostatném počítači

Nastavení provedeme v programu ATF volbou položky **Možnosti** v menu **Parametry**. Použitím tlačítka "..." se zobrazí příslušný dialog pro výběr adresáře z vašeho počítače. Po provedení výběru se automaticky nastaví plná cesta zvoleného adresáře a příslušné soubory se budou zapisovat do zvoleného adresáře.

V případě, že nastavení provedeme pod uživatelem s právy administrátora, pak nastavení zůstává i pro další spuštění programu.

Nastavení adresářů na serveru pro síťovou verzi

Síťová verze ATF se instaluje pouze na server síťe a program je na clientech spouštěn ze síťového disku síti. V instalacím adresáři je vytvořen vzorový textový soubor **AtfDir.cfg**, který slouží pro nastavení adresářů. Tento konfigurační soubor umožňuje centrální nastavení adresářů programu ATF a musí být umístěn na stejném adresáři jako ATF.EXE. V případě, že jsou v tomto textovém souboru nastaveny cesty na příslušné existující adresáře, pak program ATF použije přednostně toto nastavení. V opačném případě je nastavení individuální pro každého klienta. Adresáře nastavíme úpravou tohoto souboru podle instrukcí v souboru.

Obvyklá strategie síťové konfigurace: Nastavíme adresáře na sdílený disk serveru, který je mapován na všech clientech pod stejným písmenem. Pokud jsou volné texty vytvářeny pouze na serveru, pak adresář pro tyto texty může být sdílen pouze pro čtení. Adresáře pro profily a archivaci potřebují vždy možnost zápisu. Je možné též vytvořit jeden konfigurační soubor pro každou třídu, tak aby adresáře pro profily a archivaci byly rozdílné a na začátku výukové hodiny tento konfigurační soubor vyměnit podle třídy.

Volba klávesnice

Před zahájením výuky je nutné zvolit klávesnici, na které se chceme naučit psát. Program ATF umožňuje výuku na následujících klávesnicích:

- Ěeská – qwertz
- Ěeská – qwerty
- Americká
- Německá

V případě výuky na ěeské klávesnici, pro kterou je program především urěn, lze klávesnici americkou a německou použít pro zpestření výuky a seznámení s psáním anglických a německých textů.

Ve střední Evropě se po urětém historickém vývoji standardizovala klávesnice QWERTZ. To je také hlavním důvodem pro doporučení výuky na klávesnici QWERTZ na školách. V době výuky na psacích strojích byla tato volba jednoznaená. Windows však umožňuje nastavit rozložení národních klávesnic a to ěasto v několika mutacích. Pro ěeskou klávesnici můžeme zvolit jak rozložení QWERTY tak QWERTZ. To nám dává možnost volby a není zcela jednoznaené, kterou klávesnici zvolit pro výuku. Pechod mezi klávesnicemi QWERTY a QWERTZ je zdrojem pěklepů. Hlavním kritériem pro volbu je hledisko jakou jinou národní klávesnici budete asi v budoucnu používat. Anglická klávesnice, která je pirozenou klávesnicí pro PC je pouze QWERTY. Německá klávesnice pouze QWERTZ.

Nastavení klávesnice volíme v menu student - klávesnice. Na poátku je program nastaven na klávesnici QWERTZ.

Zahájení výuky

Po spuštění je program ve *volném* režimu. Program je plně funkční, ale na disk se nic nezapisuje. Všechny funkce, včetně změny klávesnice, si v tomto režimu můžeme plně vyzkoušet. Tento režim poznáme podle popisu v levém horním rohu *All Ten Fingers*.

Pokud chceme zahájit výuku, je nutné zadat jméno, tj. vytvořit *profil nového studenta*. Profilem studenta rozumíme souhrn všech informací o dosavadním průběhu výuky studenta včetně posledního nastavení prostředí programu. Profil studenta se průběžně ukládá do souboru. Při pokračování ve výuce se program z tohoto souboru aktualizuje, což umožňuje individuální pokračování výuky v místech, kde byla přerušena.

Pro vytvoření nového profilu studenta použijte položku **Nový** v menu **Student**. Kromě zadání jména je nutné zaškrtnout rozložení klávesnice, na které bude výuka probíhat. Zadané jméno se objeví v levém horním rohu programu a od tohoto okamžiku se zaznamenávají prováděné změny.

Volba jména

Program ATF může průběžně používat více uživatelů. Zachování individuálního nastavení a výsledků umožňuje přihlášení do programu.

Od jména pomocí kterého se přihlašujeme do programu ATF se odvozuje i jméno archivačního programu a všechna vyhodnocení jsou podepsána tímto jménem.

Ve škole je proto nutné při prvním přihlášení do programu zdůraznit studentům, aby se přihlašovali svým celým jménem. Na starších Windows bývá problém s mezerou ve jménu a diakritikou. Proto je dobré nahradit mezeru např. podtržítkem a použít jméno bez diakritiky. Tj. Doporučujeme jméno ve tvaru: **Petr_Novak**

Nastavení parametrů

Nastavením vlastností v menu **Parametry** můžeme měnit režim psaní, vyhodnocení a archivace. Je proto vhodné rozmyslet metodiku výuky během školního roku a provést pootečení nastavení parametrů tak, aby režim psaní a vyhodnocení odpovídal Vaším představám.

V menu jsou následující volby:

- Oprava znaku po chybi
- Tón po chybi
- Prstoklad
- Archivace
- Metronom
- Možnosti

Program je po instalaci nastaven podle našeho metodického doporučení pro zaotečeníky samouky. Pro školy je nutné zvážit pøedevším následující volby:

- **Oprava znaku po chybi**
- **Archivace**
- **Možnosti vyhodnocení**

Pokud se rozhodneme pro jiné než pootečení nastavení musí se toto nastavení provést po pøihlášení do programu jménem. Vzhledem k tomu, že toto nastavení je individuální pro každého studenta, je nutné provést kontrolu, že některé důležité parametry (napø. archivaci) má celá tøída nastaveny stejní.

Ukonèení výuky

Pøi prvním ukonèení výuky je nutné specifikovat adresáø a jméno souboru, kde budou výsledky uschovány. Pro tuto specifikaci můžeme použít jednu z následujících voleb menu

Student:

- Uložit – výsledky se uloží a můžeme pokračovat dál
- Zavøít – výsledky se uloží a program pøejde do testovacího režimu
- Konec – výsledky se uloží a program skonìí

Pøi volbì **Zavøít** a **Konec** se program nejdøíve zeptá, zda chcete výsledky uložit. Po odpovìdi **Ano** se otevøe souborový dialog (stejnì jako pøi volbì **Uložit**), kde je nutné specifikovat adresáø a jméno souboru. Pokud jsme již nastavili adresáø pro profily, pak je souborový dialog otevøen v tomto adresáøi a je zde pøipraveno jméno souboru odpovídající jménu zadanému pøi vytváøení profilu. V tomto pøípadi staìí zmáèknout tlačítko **Uložit**. Vytvoøený soubor má automaticky pøíponu ATF.

Pokračování ve výuce

Ve výuce pokračujeme následujícím způsobem. Po spuštění programu se dostáváme vždy do *volného režimu*. Zvolíme položku **Otevřít** a klikneme na jméno příslušného souboru profilu studenta. Program se nastaví do stavu, kde jsme výuku ukončili.

Pokud chceme výuku znovu ukončit, nemusíme specifikovat jméno souboru a souborový dialog se již neobjevuje. Soubor daného profilu existuje a my pouze odpovíme na otázku, zda chceme změny uložit.

Poznámka: Hodinu je též vhodné zahájit několikaminutovým rozcvičením. Ve volném režimu (tj. před přihlášením) můžeme změnit klávesnici na anglickou nebo německou a můžeme psát příslušné texty. Též můžeme otevřít v menu *nadstavba* editor *poznámkový blok* a můžeme studentům nadiktovat připravený text nebo je ponechat volně psát. Teprve po této rozcvičce se studenti přihlásí do programu a ATF nastaví snímek, ve kterém student ukončil výuku v minulé hodině.

Definice snímku

Program ATF nabízí řadu prostředků, které usnadňují výuku psaní všemi deseti. Základem výuky však stále zůstává trpělivé a pečlivé opisování vybraných *souvislých* textů. Tento textový celek nazýváme **snímkem**. Každý snímek je vyhodnocen až po jeho dopsání.

V menu výuka můžeme vybrat **základní snímek**:

- ze standardních textů v lekcích (**předchozí snímek, následující snímek**)
- z textového souboru (**volný snímek**)

Název vybraného základního snímku je zobrazen ve stavovém řádku vpravo dole. Pokud je před názvem snímku uvedeno číslo v hranatých závorkách (např. [2.1]), pak toto číslo označuje kapitolu v učebnici "Písemná a elektronická komunikace", kde je text uveden.

Nastavení snímku

Při otevření profilu studenta se program nastaví na lekci a podlekcii, kterou student naposledy používal. Pomocí tlačítka **Další snímek** (Ctrl+D) a **Předchozí snímek** snadno nalistujeme snímek, který chceme opakovat, nebo první ještě nepsaný snímek. Po spuštění programu je tak možné okamžitě pokračovat ve výuce.

Při dopsání snímku se zobrazí výsledky a program můžeme posunout na snímek následující zmáčknutím klávesy Enter nebo položkou **Další snímek** v menu **Výuka**. Pokud chceme nastavit snímek mimo pořadí, použijeme nastavování v nástrojovém panelu. Zde lze zvolit lekci a podlekcii, kterou chceme probírat. První snímek zvolené lekce či podlekce se zobrazí okamžitě a konkrétní snímek v podlekci můžeme nalistovat pomocí volby **Další snímek**. Text ve vlastním nebo dodaném textovém souboru můžeme otevřít jako základní snímek pomocí volby **Volný snímek**.

Ze základního snímku se odvozují v menu procvičování některé pomocné snímky **Snímek z chybných slov a Snímek na čas**. Snímek můžeme též libovolněkrát opakovat volbou **Opakování snímku**. Pokud máme k dispozici příslušný text základního snímku v tištěné podobě, můžeme v menu nastavení napsat tento základní snímek jako **Opis z předlohy nebo jako diktát**.

Informace o snímku

Program zaznamenává výsledky napsaných snímků a podává o nich informaci. V informačním panelu a stavovém řádku jsou stále zobrazeny údaje o dalším probíraném snímku nebo o snímku právě probíraném.

Právi psaný snímek je popsán ve tvaru:

Lekce 26 – Hmaty – Snímek 3/9 [146, 98.92]

U dalšího snímku je navíc uvedeno „Další snímek“:

Další snímek: Lekce 26 – Hmaty – Snímek 3/9 [146, 98.92]

Identifikace má tyto části:

- číslo lekce
- typ podlekce
- číslo snímku v dané podlekci
- počet všech snímků v podlekci

Pokud byl snímek již alespoň jednou popsán, jsou v hranatých závorkách uvedeny zatím nejlepší výsledky. Tato informace podporuje snahu studenta napsat snímek lépe.

Jde o tyto údaje:

- rychlost
- přesnost

Pokud byl snímek již psán, je v pravé části informačního panelu zobrazena ikona, která odpovídá úspěšnosti podle kritérií v kapitole o vyhodnocení.

V případě, že je navolen volný snímek obsahuje informace o snímku jméno zvoleného textového souboru.

Reakce po chybě

Program ATF umožňuje psát ve dvou režimech:

- ▮ **Oprava znaku po chybì**
Oprava je povinná a ve psaní nelze pokračovat dokud znak není opraven. Je tedy nutné smazat chybný znak zpětovou klávesou (Backspace) a napsat znak správný.

- ▮ **Bez opravy znaku**
Oprava není možná a ve psaní musíme pokračovat následujícím znakem.

Tyto dva režimy umožňují jednoznačné určení následujícího znaku a hlášení chyb. Zároveň to umožňuje zobrazit chybný znak ve stejném sloupci jako předloha. Chyby jsou započítávány i v režimu opravy, protože výsledný text je v tomto režimu vlastně vždy bez chyby.

Doporučujeme ponechat volbu **Oprava znaku po chybì**. Je dobré si zvyknout na okamžitou opravu překlepu a klást důraz na přesnost psaní zejména v prvních lekcích.

Psaní s možností mazání je procvičováno později v režimu opisu z předlohy nebo diktátu. Při tomto psaní se předpokládá, že student již zvládnul příslušný prstoklad a není zde tudíž nápověda prstokladu ani hlášení chyb. Lze volně mazat libovolný počet znaků. Vyhodnocení se provádí podle výsledného textu a tudíž opravené chyby se nepočítají.

Tvar psaného řádku

Nácvik spočívá v opisování řádku, který představuje aktuální řádek zvoleného snímku. Po napsání řádku se automaticky nabídne řádek následující. Zbytek textu lze zobrazit v dolní části obrazovky.

Přehled o psaném řádku včetně minulých chybných znaků a okamžitého stavu je zobrazen ve formě následující trojice řádků:

- Předloha - plné zobrazení opisovaného řádku.
- Řádek chybných znaků - postupné zobrazení chybných znaků, a to v místě, kde chyba nastala.
- Psaný řádek - dosud napsaný text včetně kurzoru na místě dalšího znaku.

Při opisování předlohy se v místě kurzoru objeví napsaný znak a kurzor se posune. Uděláme-li chybu, v režimu **Oprava znaku po chybě** je nutné zpětnou klávesou chybu opravit a napsat znak správný. Po stisku zpětné klávesy se kurzor posune zpět, chybný znak se smaže a zobrazí se v řádku chybných znaků.

Pokud jsme zvolili **Tón po chybě**, pak jsme na chybu upozorněni příslušným zvukem.

Upozornění: Pokud se psané znaky nezobrazují, udělali jsme pravděpodobně chybu, které jsme si nevšimli, a je nutné chybný znak nejdříve smazat.

Automatické řádkování

Editory obvykle automaticky zalamují řádek, když konec napsaného slova překročí nastavenou délku řádku. To umožňuje spojité psaní větň mezery za každým slovem. V programu ATF je proto v základní výuce řádek ve snímku ukoněn mezerou. Při dopsání mezery na konci řádku se automaticky pøejde na další řádek.

Pokud v Editoru požadujeme nový odstavec, pak používáme klávesu **Enter**. Znak **Enter** je v programu zobrazen znakem ¶ .

Prstoklad

Při výuce je nutné používat standardní, optimálně navržený prstoklad. Tento prstoklad se naučíme pro každý nový znak a občas provedeme kontrolu jeho správnosti.

Program umožňuje kontrolu pomocí dvou prostředků:

▣ **Slovní popis prstokladu**

Pokud v menu **Parametry** zvolíme **Prstoklad**, tak v informačním panelu se průběžně zobrazuje slovní popis prstokladu následujícího znaku.

▣ **Zobrazená klávesnice**

V dolní části obrazovky lze zobrazit klávesnici. Při psaní je vždy zobrazena následující očekávaná klávesa (barva modrá) a současně klávesa ze základní polohy odpovídajícího prstu (barva zelená). Vzhledem k tomu, že prstoklad základní polohy je snadno zapamatovatelný, můžeme snadno určit prst, který máme použít.

Kontrola pravidelného rytmu psaní

Jedním z hlavních cílů výuky je naučit se psát rovnoměrným rytmem. Nepravidelný rytmus vede k chybným úderům, k vynechání znaků nebo ke kumulaci úderů a je limitujícím faktorem pro zvyšování rychlosti psaní. Proto důležitou součástí programu je vizuální a zvukový **metronom**.

Frekvenci metronomu lze snadno zvolit na vlastním panelu metronomu, a to i v průběhu psaní. Metronom je možné též umístit na libovolné místo obrazovky. Zvuk metronomu lze nastavit v menu parametry.

Archivace napsaného textu

Pokud má student nastavenou archivaci, pak se ve stejném tvaru napsané snímky průběžně ukládají do jediného souboru *jméno_profilu.ach*.

Tj. například soubor *Petr_Novak.ach* je uložen v archivačním adresáři v textovém tvaru a lze jej prohlížet v libovolném textovém editoru. Archivaci lze zapnout až po otevření profilu studenta a jméno archivačního souboru je odvozeno ze jména profilu. Zapnutí se provádí položkou **Archivace** v menu **Parametry**. Každý zapsaný snímek zapíše program na konec existujícího archivačního souboru. Pokud není soubor na příslušném archivačním adresáři nalezen, pak je automaticky vytvořen nový. V případě, že je soubor již příliš dlouhý, doporučujeme soubor přejmenovat. Program automaticky vytvoří nový soubor.

Poznámka: V případě sítě doporučujeme nastavit archivaci na adresář síťového disku pro pozdější prohlížení učitelem. V případě samostatných počítačů lze archivaci nasmírovat na disketu, kterou student odevzdá na konci hodiny.

Grafické prvky

Grafická úprava obrazovky programu ATF má strukturu, která je běžná pro programy pod Windows. Obraz je složen z následujících objektů:

- ▢ **Menu** umožňuje způsobem standardním pod Windows volit jednotlivé funkce a nastavení programu.
- ▢ **Informační panel** je použit pro zobrazení informací během psaní. Jedná se zejména o sdílení, který snímek se právě probírá, zdali byl tento snímek již dříve zpracován a s jakými výsledky. Je zde též možné průběžně zobrazovat prstoklad.
- ▢ **Nástrojový panel** je určen pro rychlé zvolení některých funkcí programu. Jsou zde tlačítka zejména pro zvolení snímku - **Dalšího snímku**, **Opakování snímku**, **Snímku z chybných slov...** Kromě toho zde můžeme nastavit libovolný snímek mimo normální pořadí.
- ▢ **Hlavní okno**
 - ▢ **Papír** je pracovní plocha, na kterou se píše cvičný text. Vždy je zde zobrazena právě psaná řádka. Po dokončení řádky se text posouvá na řádku další.
 - ▢ **Zbytek textu** je možné zobrazit ve spodní části papíru.
 - ▢ **Klávesnice** slouží k zobrazení prstokladu psaného znaku.
 - ▢ **Metronom** je samostatný objekt umístěný v pravém horním rohu pracovní plochy. Je však možné ho posunout na libovolné místo obrazovky nebo skrýt.
- ▢ **Stavový řádek** je použit standardním způsobem pro zobrazení podrobnějšího popisu položek menu, zvolených klíčů klávesnice a jména nastaveného snímku.

Klávesové zkratky

Při psaní textu je zpětný přechod do menu pomocí myši pomalý. Proto program ATF obsahuje několik klávesových zkratk urychlující volbu v menu:

Ctrl+N = Vyvolání dialogu pro vytvoření profilu studenta

Ctrl+O = Vyvolání dialogu pro otevření profilu studenta

Ctrl+S = Uložení změn profilu studenta

Ctrl+D = Další snímek

Ctrl+R = Opakování snímku

Ctrl+H = Snímek z chybných slov

Pro urychlení slouží i klávesa **Enter**, která má význam podle kontextu:

- Je-li aktivní menu, pak se klávesou Enter volí příslušná položka.
- Je-li aktivní text, pak klávesa Enter má standardní význam (nový řádek).
- Jinak se klávesou Enter navolí další snímek.

To umožňuje zejména snadný přechod do dalšího snímku. Při dopsání snímku se objeví okno vyhodnocení. Zmáčknutím klávesy Enter okno zmizí a program přejde do menu. Při dalším zmáčknutím klávesy Enter se navolí nový snímek.

Esc = zrušení snímku a návrat do menu

Opakování snímku

Každý snímek bychom měli opakovat tak dlouho, až dosáhneme alespoň požadované přesnosti.

K tomu účelu je možné zvolit procvičování textu zvoleného snímku v různé formě. Základní možnost je opakování snímku.

Text při navolení opakování snímku je vždy stejný jako původně navolený snímek. Pokud navolíme jiný snímek a časem se vrátíme k původnímu snímku, pak můžeme dostat poněkud jiný text, protože některé snímky ze slov či větších úseků jsou náhodně vytvářeny z určité zásoby slov či větších úseků.

Snímek z chybných slov

Snímek z chybných slov je složen z chybných slov naposledy psaného snímku. Tato volba není tedy možná v případě, když napíšeme snímek bez chyby.

Snímek na zvolenou dobu

Možné je též zvolit psaní snímku na čas. Po zvolení doby (v minutách) je cyklicky opisován text zvoleného snímku až do vypršení zvoleného časového intervalu.

—

Tato funkce lze využít zejména při výuce ve školách, kde volba snímku na čas umožňuje psaní ve třídě s různou úrovní studentů.

Opis z předlohy nebo diktát - popis

Tato funkce umožňuje psát text formou *opisu z předlohy nebo diktátu* a napsaný text vyhodnotit porovnáním s textem navoleného snímku. I když lze psát libovolný snímek, smysl má především snímek se souvislým textem. Tato forma je určena zejména pro **pokročilá cvičení** nebo pro **kontrolu výuky**. V případě diktátu předpokládáme diktování textu učitelem (diktování počítačem bude obsahovat až některá z dalších verzí programu).

Podleky slova a věty jsou v programu vytvářeny náhodným výběrem z připraveného cvičení slov či vět. To umožňuje, aby při novém navolení téhož snímku byl text poněkud pozměniný. Pokud chceme tyto snímky psát formou opisu či diktátu textu z učebnice je nutné toto generování vypnout, abychom obdrželi totožný text. **Generování slov a vět** lze vypnout v menu parametry. U podleky slov se vytvářejí vždy dva snímky - první je totožný s textem v učebnici a druhý je generován.

Při diktování je nutné každou větu členit **na kratší úseky**, jež tvoří logicky a mluvnicky uzavřený celek. Velmi důležitá je srozumitelnost diktátu, která závisí **na zřetelné artikulaci**. Diktující nesmí polykat předložky a zakončení slov.

Opis z předlohy nebo diktát - režim psaní

Po volbě *opis z předlohy nebo diktát* se kurzor nastaví na psaní a můžeme začít psát. Psaní je bez nápovědy prstokladu a označení chyb větní zvuku a provádí se automatické zalamování řádků. Zmáknutím klávesy **Enter** vytvoříme nový odstavec. Při psaní je možné libovolně **mazat** zpětnou klávesou (backspace). Konec psaní je nutné signalizovat klávesou **End** nebo **3x Enter**.

Režim psaní při *opisu z předlohy nebo diktátu* více odpovídá psaní v praxi než režim psaní základní výuky. Vzhledem k tomuto širšímu režimu psaní nelze přesně určit následující znak a proto zde není zvukové označení chyby. *Opis z předlohy nebo diktát* je zejména určen pro **zjistění úrovně** schopnosti psát všemi deseti a hodí se tudíž pro školní testování formou diktátu. Na druhé straně tato forma psaní lépe odpovídá skutečnosti a tudíž ji doporučujeme nejen pro testování výsledků, ale i při **pokročilem psaní**.

Postup při opisu z předlohy nebo diktátu z učebnice

- ☐ Zvolíme jeden z textů ze standardní výuky z podlekcí slova, vity nebo text.
- ☐ Sdílíme studentům jméno příslušné lekce a podlekce (vždy se jedná o první snímek v podlekci).
- ☐ Pokud se jedná o text z podlekce slov nebo vit, tak upozorníme studenty, aby zkontrolovali, zda mají v menu parametry vypnuté generování slov a vit.
- ☐ Při otevření příslušného snímku ze standardní výuky se ve stavovém řádku objeví v hranatých závorkách označení kapitoly z učebnice.
- ☐ Nalezneme příslušný text v učebnici.
- ☐ V režimu výuka se zobrazí se na obrazovce příslušný text a je tudíž možné ověřit, že jde o stejný text jako je v učebnici.
- ☐ Volbou "Opis nebo diktát" v menu nadstavba nebo tlačítkem v nástrojovém panelu se přepne na režim psaní opisu nebo diktátu.
- ☐ Student příslušný text opisuje z předlohy nebo píše podle diktátu.
- ☐ Psaní ukončí klávesou "End" nebo 3x Enter.

Napsaný text se porovná s předlohou, vyhodnotí a zobrazí stejným způsobem jako při výuce. Do prohlížení napsaného vyhodnoceného textu lze přejít pomocí tlačítka "Náhled". Zobrazený vyhodnocený text lze uložit do souboru nebo vytisknout z menu "Student-tisk".

- ☐ Po zobrazení výsledků přejdou studenti do zobrazení vyhodnoceného textu pomocí tlačítka "Náhled".
- ☐ Text vytisknou nebo uloží do souboru pro účely vyhodnocení učitelem

Postup při opisu z předlohy nebo diktátu z volného textu

- Zvolíme jeden z dodávaných textových souborů nebo vytvoříme vlastní text, který umístíme do adresáře *Texty*.
- Text si vytiskneme na tiskárně pomocí libovolného editoru.
- V případě opisu rozdáme vytištěný text studentům.
- Sdělíme studentům jméno příslušného textového souboru.
- Podle jména souboru navolí studenti v menu *Výuka - volný snímek* příslušný snímek.
- Text se na terminálu zobrazí v režimu výuka a je tudíž možné ověřit, že jde o stejný text jako je předloha.
- Volbou *Opis nebo diktát* v menu *nadstavba* nebo tlačítkem v nástrojovém panelu se přepne na režim psaní opisu nebo diktátu.
- Student příslušný text opisuje z předlohy nebo píše podle diktátu.
- Psaní ukonějí klávesou "End" nebo 3x Enter.

Napsaný text se porovná s předlohou, vyhodnotí a zobrazí stejným způsobem jako při výuce. Do prohlížení napsaného vyhodnoceného textu lze přejít pomocí tlačítka *Náhled*. Zobrazený vyhodnocený text lze uložit do souboru nebo vytisknout z menu *Student-tisk*.

- Po zobrazení výsledků přejdou studenti do zobrazení vyhodnoceného textu pomocí tlačítka *Náhled*.
- Text vytisknou nebo uloží do souboru pro účely vyhodnocení učitelem

Způsob vyhodnocení

Po ukončení psaní se okamžitě provede porovnání napsaného textu s textem předem navoleného snímku. Po porovnání se objeví standardní dialog vyhodnocení s možností náhledu.

Spuštění editoru

Z programu ATF je možné spustit editor *Poznámkový blok*. Spuštění editoru je určeno zejména pro možnost rychlé přípravy volných textů. Text vytvořený v editoru uložíme do adresáře volných textů a znovu otevřeme z menu *Výuka*.

Editor je vhodné také použít pro *rozcvičku* na začátku psaní.

Standardní výukové texty v lekcích

K programu ATF jsou ke každé klávesnici dodávány standardní výukové texty ve formě binárních souborů, ze kterých program postupně generuje textové snímky.

Původní výukové texty programu ATF byly sestaveny ve spolupráci s PhDr. O. Kuldovou, spoluautorkou učebnice Technika administrativy pro střední školy, na základě metodických postupů pro nácvik psaní hmatovou metodou. Aby bylo možné používat v programu tuto učebnici pro opis z předlohy nebo pro diktát, jsou od verze ATF 6.5 texty v programu shodné s texty posledního vydání této učebnice, která vyšla v nakladatelství Fortuna pod názvem **Písemná a elektronická komunikace**.

Výukové texty jsou rozděleny do následující struktury podle postupně probíraných kláves:

Lekce -> Podlekle -> Snímek

Lekce jsou rozděleny do podlek tak, aby výuka postupně obsahovala přípravu, procvičování, opakování, nácvik přesnosti a rychlosti psaní. Podlekle jsou označeny takto:

- Hmaty
- Slova
- Vity
- Text

Všechny podlekle nemusí být obsaženy v každé lekci. Jak přibývají procvičované znaky a zvyšuje se dovednost studenta, lekce se postupně skládají ze složitějších textů, a tudíž z vyšších podlek. Z toho důvodu názvy podlek pouze naznačují postup výuky a nejsou striktně použity pouze hmaty, slova a vity.

Podlekle jsou složeny z jednoho nebo více snímků. Snímek rozumíme jeden či více řádků textu, který je nutné napsat vcelku. Po napsání je snímek vždy vyhodnocen. Snímek je tedy základním prvkem výuky a výuka probíhá v postupném napsání všech snímků výukového textu. Psaní libovolného snímku můžeme vždy opakovat. Některé snímky se vytvářejí z náhodně vybraných „atomů“ vstupního textu, což umožňuje, aby při opakovaném zvolení téhož snímku nebyl snímek zcela totožný.

Podlekle **Hmaty** je základním nácvikem a obsahuje přípravné texty, které obvykle zahrnují asi deset snímků a slouží zejména nácviku hmatů k nově probíraným klávesám.

Podlekle **Slova** obsahuje dva snímky z částí slov, na kterých se nacvičují probírané znaky.

Podlekle **Vity** obsahuje jeden snímek z vět. Program tento snímek náhodně vytváří z vět a vnitřních úseků vstupního textu. Při opakovaném zvolení dostaneme odlišný snímek.

Podlekle **Text** obsahuje souvislý text. Délka textu se v průběhu výuky postupně prodlužuje.

Dodávané texty

Kromě standardních textů v lekcích lze pomocí volby Volný snímek použít libovolný textový soubor. Tyto texty jsou vhodné zejména pro opis z předlohy nebo pro psaní na diktát.

Spolu s programem budou postupně dodávány volné texty určené zejména pro výuku formou opisu z předlohy nebo diktátu. Pro stejné účely lze libovolně vytvářet vlastní texty. V případě zájmu bude na naší internetové stránce zavedena služba na stáhnutí textů zaslaných od uživatelů.

Vlastní texty a jejich vytváření

Program umožňuje zahrnout do výuky vlastní výukové texty. Tyto texty je možné napsat v libovolném editoru a uložit je do souboru pouze v textovém tvaru. Tato věta texty je možné například vytvořit v editoru *Poznámkový blok*. Z Wordu dostaneme tento jednoduchý textový formát, když soubor uložíme s příponou ".txt". Pokud chceme text později použít pro opis z předlohy nebo diktát, tak soubor vytiskneme.

V programu ATF otevřeme vytvořený soubor pomocí volby **Volný snímek** v menu **Výuka**.

Při vytváření vlastního textu je nutné se držet následujících pravidel pro označení odstavců a pevné mezery.

Odstavec:

Konec odstavce lze označit znakem "¶". Tento znak lze vložit přes numerickou klávesnici pomocí Alt+0182.

Pevná mezera:

Při vytváření vlastního snímku ze souboru se provádí formátování snímku na řádky. Šířka řádku je závislá na zvoleném fontu. Pokud chceme, aby některá dvě sousední slova nebyla rozdělena, pak můžeme použít mezi slovy znak "°" (znak pro stupeň) jako pevnou mezeru. Tento znak lze vložit přes numerickou klávesnici pomocí Alt+0176. Znak lze též napsat na české klávesnici pomocí klávesy v levém horním rohu (dvakrát se shiftem).

Poznámka 1: Pevná mezera je použita u volných snímků pouze v režimu výuky. V případě opisu z předlohy nebo diktátu je text formátován podle skutečně napsaného textu.

Poznámka 2: Skryté znaky pro pevnou mezeru nebo nový paragraf ve Wordu jsou při exportu do textového souboru vymazány a nelze je tudíž použít. Nutné použít neskrytý znak.

Zobrazení výsledků

Po napsání snímku je snímek okamžitě vyhodnocen a výsledky zobrazeny:

Výpočet počtu hrubých úhozů, celkového počtu chyb, počtu započítávaných chyb, výpočet čistých úhozů, rychlosti a přesnosti psaní je v programu ATF odvozeno z pravidel INTERSTENO v souladu s MŠMT (viz. kapitola metodika).

Zobrazení vyhodnoceného textu

Dialog "Výsledky snímku" obsahuje i tlačítko **Náhled**. Po zmáčknutí tlačítka se v rolovacím okně zobrazí vyhodnocený napsaný text, který je možné prohlížet, tisknout nebo uložit do souboru.

Pro výpis vyhodnoceného textu byl zvolen dvojřádkový formát, který umožňuje zachytit všechny informace. V dolním řádku je napsaný text doplněný o znak '*' na místech chybějícího znaku. Při překlepu či vynechání znaku je v horním řádku zobrazen správný znak a znak '*' je také zobrazen na místech přebývajícího znaku.

To umožňuje analyzovat z textu k jakému přehmatu došlo a v případě více chyb lze snadno zjistit původní text.

Vlevo je u každé řádky napsán počet chyb a v závorce počet chyb, který se započítává podle zvoleného vyhodnocení. Způsob vyhodnocení započítávaných chyb je možné nastavit v položce **Možnosti** v menu **Parametry**. Vpravo je u každé řádky počet úhozů od počátku textu.

Nad chybným znakem je uveden znak správný a chybné znaky jsou též odlišeny barevně. Na konci textu je napsáno celkové vyhodnocení.

Z náhledu můžeme takto vyhodnocený text **tisknout** nebo **uložit do samostatného souboru**. Tisk a uložení je doplněno též o jméno studenta, datum a specifikaci textu (jméno souboru nebo specifikace snímku). V tisku jsou chybné znaky též podtrženy.

Archivovaný text

Archivace napsaných textů slouží zejména k dodatečnému upřesnění výsledků výuky. Zarchivovat můžeme též jednotlivý snímek z náhledu **uložením vyhodnoceného textu do souboru**.

Text je uložen ve stejném tvaru jako v archivačním souboru:

Příklad:

***** Petr Novák: 2002/10/27 19:08:15 *****

Diktát nebo opis: C:\ATF\texty\dovolena.txt

Počet chyb (započítaný): 17 (5)

Rychlost: 141 čistých úhozů za minutu

Přesnost: 97.674 procent

Chybovost: 2.326 procent

Nejpomalejší znaky: z . j

Chybné znaky: n y

Orientační známka: 5

2(1)	Před nástupem dovolené je p ^r ascovník povinen oznámit	53
2(2)	organizaci místo svého pobytu o dovolené. Skutečný dem ^y	109
2(1)	nástupu dovolené a den opětovného náts ^{* t} upu do práce příslušném...	160
11(1)	potvrzuje na *****tiskopisu bezprostředně nadřízený vedoucí.	207
		215

Prohlížení archivovaných textů

V adresáři *Archivace* má každý student jeden archivační soubor *jméno_profilu.ach*, ve kterém se průběžně archivují texty, které student napsal. Vedle tohoto souboru jsou zde také vytvořeny soubory v případě, že ukládáme do souboru některý poslední snímek. Pro tyto soubory je při uložení přednastaveno jméno, které je též odvozené od jména profilu studenta.

Soubor lze prohlížet otevřením v libovolném editoru. Např. můžete použít editor *Poznámkový blok*, který je spustitelný též z programu ATF v menu "Nadstavba".

Počítání úhozů

Kapitola metodika je součástí licence programu a je dodávána pouze v plné verzi programu ATF.

Počítání chyb

Kapitola metodika je součástí licence programu a je dodávána pouze v plné verzi programu ATF.

Výpočet rychlosti a přesnosti

Kapitola metodika je součástí licence programu a je dodávána pouze v plné verzi programu ATF.

Hodnocení

Kapitola metodika je součástí licence programu a je dodávána pouze v plné verzi programu ATF.

Nový:

Příkaz otevírá dialog na vytvoření profilu nového studenta. Vytvoření profilu umožňuje individuální nastavení prostředí a uložení výsledků výuky.

Otevřít:

Příkaz otevírá dialog na volbu profilu studenta v adresáři profilů. Po zvolení příslušného profilu se provede individuální nastavení programu podle zvoleného profilu.

Uložit:

Příkaz uloží poslední změny do příslušného profilu.

Zavřít:

Příkaz zavře navolený profil a vrátí se do volného režimu.

Vzhled stránky:

Příkaz otevírá dialog pro nastavení stránky tisku.

Tisk snímku:

Tiskne text naposledy napsaného snímku. Tato položka je přístupná pouze v náhledu daného snímku.

Uložit snímek:

Příkaz otevírá dialog na uložení naposledy napsaného snímku do souboru. Tato položka je přístupná pouze v náhledu daného snímku.

Česká (qwertz):

Příkaz nastaví program na českou klávesnici QWERTZ. Nastavení je možné pouze ve volném režimu (tj. když není navolen profil studenta).

Česká (qwerty):

Příkaz nastaví program na českou klávesnici QWERTY. Nastavení je možné pouze ve volném režimu (tj. když není navolen profil studenta).

Americká:

Příkaz nastaví program na americkou klávesnici. Nastavení je možné pouze ve volném režimu (tj. když není navolen profil studenta).

Německá:

Příkaz nastaví program na německou klávesnici. Nastavení je možné pouze ve volném režimu (tj. když není navolen profil studenta).

Poslední:

Umožňuje rychlé otevření naposledy uzavřeného profilu studenta.

Konec:

Ukončí program.

Další snímek:

Příkaz otevírá další snímek v pořadí standardní výuky.

Volný snímek:

Příkaz otevírá dialog na otevření textového souboru z adresáře textů. Zvolený textový soubor je otevřen ve tvaru snímku.

Předchozí snímek:

Příkaz otevírá předchozí snímek v pořadí standardní výuky.

Opakování snímku:

Opakuje snímek naposledy navolený v menu výuka.

Snímek z chybných slov:

Otevře snímek vytvořený z chybných slov naposledy napsaného snímku.

Snímek na čas:

Snímek naposledy navolený v menu výuka je psán cyklicky po zvolený časový interval.

Spustit Editor:

Spustí editor "Poznámkový blok".

Diktát nebo opis z předlohy:

Tato funkce umožňuje psát text navolený v menu výuka formou opisu z předlohy nebo diktátu a napsaný text vyhodnotit porovnáním s textem navoleného snímku. Tato forma je určena zejména pro **pokročilá cvičení** nebo pro **kontrolu výuky**. V případě diktátu předpokládáme diktování textu učitelem.

Konec psaní je nutné signalizovat klávesou **End** nebo **3x Enter**

Informační panel:

Příkaz nastaví nebo zruší zobrazování informačního panelu.

Panel nástrojů:

Příkaz nastaví nebo zruší zobrazování panelu nástrojů.

Klávesnici:

Příkaz nastaví nebo zruší zobrazování klávesnice.

Plný text:

Příkaz nastaví nebo zruší zobrazování plného textu.

Metronom:

Příkaz nastaví nebo zruší zobrazování metronomu.

Stavový řádek:

Nastaví nebo zruší zobrazování stavového řádku.

Písmo:

Příkaz otevírá dialog na změnu formátu písma.

Barvy:

Příkaz otevírá dialog na nastavení barev písma a pozadí.

Oprava znaku po chybě:

Příkaz nastavuje způsob opravy chybného znaku.

Generování slov a vět:

Příkaz zapíná nebo vypíná generování podlekcí "slova" nebo "věty". Generování je nutné vypnout v případě, že je text z učebnice použit jako opis nebo diktát.

Tón po chybě:

Příkaz nastavuje nebo ruší zvukové označení chyby.

Prstoklad:

Příkaz nastavuje nebo ruší textové zobrazování prstokladu v informačním panelu.

Archivace:

Příkaz nastavuje nebo ruší archivaci do textového souboru.

Tikání:

Příkaz nastavuje nebo ruší tikání metronomu.

Blikání:

Příkaz nastavuje nebo ruší blikání metronomu.

Možnosti:

Podmenu, které umožňuje nastavit adresáře, zvuky a způsob vyhodnocení.

Manuál:

Otevírá dokumentaci programu.

Web:

Pokud máte připojení na internet, tak příkaz otevře domovskou internetovou stránku **www.swx.cz** programu.

O aplikaci:

Zobrazí základní informace o programu.

Nový student:

Program ATF může přibližně používat více uživatelů. Zachování individuálního nastavení a výsledků umožňuje přihlášení do programu pomocí tohoto dialogu. Podle jména, kterým se přihlásíme do programu ATF, se odvozuje i jméno archivačního programu a všechna vyhodnocení jsou podepsána tímto jménem. Doporučujeme proto zvolit celé jméno jako jediné slovo bez diakritiky.

Např.: **Petr_Novak**

Kromě zadání jména je nutné zaškrtnout rozložení klávesnice, na které bude výuka probíhat. Zadané jméno se objeví v levém horním rohu programu a od tohoto okamžiku se zaznamenávají prováděné změny.

V tomto dialogu můžete navolit barvu pro **papír**, **pozadí** a trojici řádků, které zobrazují informace o psaném řádku:

- ▢ **Předloha** - plné zobrazení opisovaného řádku.
- ▢ **Chybový řádek** - postupné zobrazení chybných znaků v místi, kde chyba nastala.
- ▢ **Psaný řádek** - dosud napsaný text včetně kurzoru na místi dalšího znaku.

Stavový řádek:

V levé části stavového řádku je popsána položka menu nebo nástrojového panelu podle umístění kursoru myši.

Ve velkém okénku stavového řádku je zobrazeno **jméno navoleného snímku: "[2.5] Lekce 5 - Slova - 1/2"**

Pokud je zde uvedeno číslo v hranatých závorkách, pak toto **číslo** odpovídá **kapitole učebnice** "Písemná a elektronická komunikace". Při procvičování textů z této učebnice formou opisu nebo diktátu vyberte generování slov a vět v menu "parametry".

V pravé části stavového řádku jsou indikovány následující klávesy:

Klávesa	Popis
CAP	Klávesa "Caps Lock" je zapnuta
NUM	Klávesa "Num Lock" je zapnuta
SCRL	Klávesa "Scroll Lock" je zapnuta

Pro zobrazení nebo skrytí stavového řádku použijte položku v menu "zobrazení".

Jedním z hlavních cílů výuky je naučit se psát rovnoměrným rytmem. Nepravidelný rytmus vede k chybným úderům, k vynechání znaků nebo ke kumulaci úderů a je limitujícím faktorem pro zvyšování rychlosti psaní. K zachování rytmu slouží tento vizuální či zvukový **metronom**.

Frekvenci metronomu lze snadno zvolit i v průběhu psaní. Metronom je možné též myší umístit na libovolné místo obrazovky. Zvuk metronomu lze nastavit v menu parametry.

Informační panel:

V tomto panelu jsou průběžně zobrazovány informace týkající se výuky - název dalšího nebo navoleného snímku, nejlepší poslední výsledky snímku a slovní popis prstokladu. V pravé části panelu se formou ikony zobrazuje nejlepší vyhodnocení navoleného snímku.

Panel nástrojů:

Panel obsahuje tlačítka pro nejčastěji používané funkce programu a rozbalovací okno pro výběr lekcí a podlekcí.

Panel lze pomocí myši umístit na libovolné místo obrazovky.

Lekce:

Standardní výuka se skládá z lekcí, které se dále dělí na podlekce (hmaty, slova, věty, text). Každá z podlekcí obsahuje jeden či více snímků.

Podleky:

Standardní výuka se skládá z lekcí, které se dále dělí na podleky (hmaty, slova, věty, text). Každá z podleky obsahuje jeden či více snímků.

Kontextová nápověda:

Přechod do módu kontextové nápovědy. Kurzor se změní v otazník a při kliknutí na libovolnou položku v menu se zobrazí kontextová nápověda.

Klávesové zkratky:

SHIFT+F1 = Přechod do módu kontextové nápovědy
F1 = Vyvolání kontextové nápovědy

Nastavení adresářů:

Použitím tlačítka "..." se zobrazí příslušný dialog pro výběr adresáře z vašeho počítače. Po provedení výběru se automaticky nastaví plná cesta zvoleného adresáře a příslušné soubory se budou zapisovat do zvoleného adresáře.

V případě, že nastavení provedeme pod uživatelem s právy administrátora, pak nastavení zůstává i pro další spuštění programu. Nové adresáře je nutné založit pomocí prostředků OS Windows.

Nastvení zvuku metronomu:

Zvuk nastavíme volbou jedné z možností v panelu. V případě Windows NT/2000/XP můžeme pro "Beep" ještě nastavit různou frekvenci.

Nastvení zvuku po chybě:

Zvuk nastavíme volbou jedné z možností v panelu. V případě Windows NT/2000/XP můžeme pro "Beep" ještě nastavit různou frekvenci.

Nastavení způsobu vyhodnocení

Kritérium počítání chyb není v praxi zcela jednoznačné. Proto program umožňuje nastavení tohoto kritéria. Obvykle se počítá každý nesprávný úhoz za jednu chybu. Tj. překlep, přidání nebo vynechání znaku je započteno jako jedna chyba. Tento počet je v programu vždy uveden jako celkový počet chyb.

Způsob vyhodnocení započtených chyb ovlivňuje výpočet rychlosti i výpočet přesnosti. Doporučujeme proto provést tuto volbu na začátku výuky a nastavení ponechat.

